

národní
úložiště
šedé
literatury

Evidence v kostce 6 – Evidence oprávněných osob – mobilní zařízení

Sequensová, Markéta; Česeneková, Lucie
2019

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-432041>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 03.12.2020

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Evidence oprávněných osob – mobilní zařízení

Ing. Lucie Česeneková, Ing. Markéta Sequensová, CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Odpadová legislativa rozlišuje dva typy zařízení oprávněných osob, do kterých je možné předat odpad, a to zařízení stacionární a mobilní. Stacionárním zařízením jsme se věnovaly v Odpadovém fóru 4/2019. V posledním příspěvku ze série Evidence v kostce se zaměříme na oprávněné osoby, které provozují mobilní zařízení k nakládání s odpady.

Naším cílem není nahrazovat výklady legislativy a závazné pokyny Ministerstva životního prostředí, ale upozornit na nejdůležitější povinnosti a úskalí, se kterými se oprávněné osoby setkávají a na která se nás často dotazují.

Definice mobilních zařízení ve smyslu odpadové legislativy

V § 3 vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška), jsou definovány dva základní typy mobilních zařízení – zařízení určená ke sběru nebo výkupu odpadů a zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů.

Prvním typem se rozumí samostatného pohybu schopný sběrový prostředek, který splňuje technické a legislativní požadavky pro nakládání s odpady a požadavky stanovené zvláštními právními předpisy (např. zákonem č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů nebo vyhláškou č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) a dalších).

Druhý typ představují přemístitelná zařízení schopná samostatné funkce zajišťující využití nebo odstranění odpadu, která přemístěním tuto svou funkci neztrácejí. Tato mobilní zařízení se dále rozlišují podle způsobu nakládání s odpadem na zařízení využívající mechanické, fyzikálně-chemické, biologické a ostatní procesy. V praxi se nejčastěji

jedná o mobilní zařízení určená k drvení odpadu nebo jeho recyklaci a zařízení pro fyzikálně-chemické zpracování odpadů (deemulpace, neutralizace apod.).

Provozovatelem mobilního zařízení může být pouze oprávněná osoba ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění (zákon), s identifikačním číslem zařízení (IČZ) přiděleným od krajského úřadu místně příslušného sídla provozovatele. Způsob přidělování IČZ je popsán v § 24a vyhlášky. Samostatně IČZ musí být přiděleno mobilnímu zařízení ke sběru a výkupu odpadů a také mobilním zařízením k využívání nebo odstraňování odpadů podle způsobu nakládání s odpadem.

Ke skutečnému nakládání s odpady může docházet pouze na území krajů, ve kterých má provozovatel udělen platný souhlas k provozování zařízení. Náležitosti žádosti o souhlas jsou uvedeny v § 1 vyhlášky. Každý žadatel předkládá krajskému úřadu technický popis zařízení a technologií nakládání s odpady, seznam druhů odpadů, provozní řád atd. Provozní řád musí obsahovat mimo jiné seznam povolených kódů nakládání s odpady a seznam odpadů, které mohou být zařízením přijaty a také, v případě zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů, produkované.

Rozsah povolení krajského úřadu pro provozování zařízení k mobilnímu sběru nebo výkupu odpadů se vztahuje pouze na převzetí odpadu od původce nebo oprávněné osoby a jeho předání do zařízení k jeho dalšímu využití nebo odstra-

nění ve smyslu § 4 odst. 1 m) a o) zákona. Případně předávání odpadů mezi mobilními zařízením ke sběru nebo výkupu odporuje zmíněné povinnosti předat odpad do zařízení k využití nebo odstranění a je tudíž v rozporu s povolením od krajského úřadu (více informací naleznete ve Sdělení Ministerstva životního prostředí ze dne 12.12.2017 k možnosti předávání odpadů mezi mobilními zařízením ke sběru odpadů podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech). Taktéž jakékoliv skladování, úprava, využívání nebo odstraňování odpadu představují nepovolené nakládání s odpady a oprávněná osoba se tím dopouští přestupku dle § 66 odst. 3 e) zákona.

Zákon dále rozlišuje mezi mobilním zařízením ke sběru a výkupu odpadů (podle § 14 odst. 1) a dopravcem odpadu. V rámci činnosti mobilního zařízení dochází dle § 12 odst. 3 zákona k převzetí odpadu do vlastnictví oprávněné osoby, zatímco dopravce pouze poskytuje službu převozu odpadu od původce, popř. oprávněné osoby, do zařízení k jeho využití nebo odstranění.

Dopravce tedy nepřijímá odpad do svého vlastnictví, nemá právo s ním nakládat, povinnost tento odpad evidovat či rozhodovat o tom, do kterého zařízení bude odpad převezen. Dopravce má však dle § 39 odst. 3 zákona povinnost zaslat vybrané údaje o své činnosti krajskému úřadu místně příslušnému podle sídla nebo bydliště na příloze č. 27 k vyhlášce (formulář F_ODP_DO) prostřednictvím Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Na základě ohlášení je poté zanesen do veřejného Seznamu dopravců

Ministerstva životního prostředí (MŽP) dostupném na adrese <https://isoh.mzp.cz/SeznamDopravcu/Main/SeznamDopravcu>. Dále se musí řídit požadavky ustanovenými v § 24 a § 40 zákona, které se týkají přepravy odpadů, a požadavky stanovenými v dalších právních předpisech (zákonem o silniční dopravě, ADR aj.).

Povolení k provozu mobilního zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů se vztahuje jak na převzetí odpadu do vlastnictví oprávněné osoby, tak na jeho zpracování, využití nebo odstranění v rozsahu schváleném krajským úřadem.

Evidenční a ohlašovací povinnosti provozovatelů mobilních zařízení

- Oprávněné osoby jsou do 15 dnů od zahájení, ukončení, přerušení nebo obnovy činnosti provozu zařízení, včetně zahájení provozu podle změny souhlasu s provozem zařízení dle § 39 odst. 3 zákona, povinny zaslat údaje o provozu zařízení krajskému úřadu příslušnému podle svého sídla. Pro ohlašování těchto údajů pomocí systému ISPOP slouží formulář F_ODP_ZARIZENI (Hlášení údajů o zařízení ke sběru a výkupu, využívání a odstraňování odpadů, zařízení podle § 14 odst. 2 zákona a malých zařízení podle § 33b odst. 1 zákona – příloha č. 22 vyhlášky).
- Na základě provedení ohlášení jsou vybrané údaje o provozu zaneseny do veřejného Registru zařízení a spisů (Registr) dostupného na adrese <https://isoh.mzp.cz/RegistrZarizeni/Main/Vyhledat>. Oprávněné osoby by měly kontrolovat správnost těchto údajů a v případě neshody nebo prodlevy v zadání kontaktovat příslušný krajský úřad ohledně nápravy. O Registru zařízení a spisů vyšel samostatný článek v Odpadovém fóru 5/2018.
- Dle § 39 odst. 2 zákona vzniká oprávněným osobám ohlašovací povinnost v případě, že v kalendářním roce nakládají s odpadem, a to bez ohledu na jeho množství. Roční hlášení o produkci a nakládání s odpady (roční hlášení) se podává do 15. února následujícího roku na příloze č. 20 vyhlášky (formulář F_ODP_PROD) prostřednictvím systému ISPOP.
- V případě mobilních zařízení ke sběru autovraků se podává roční hlášení na příloze č. 4 vyhlášky č. 352/2008 Sb.,

o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému sledování toků vybraných autovraků (formulář F_ODP_PROD_AV). V případě mobilních zařízení ke sběru elektroodpadů se podává roční hlášení na příloze č. 8 vyhlášky č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi (formulář F_ODP_PROD_EL).

- Roční hlášení za mobilní zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů se zasílá pouze obci s rozšířenou působností (ORP) nebo správnímu obvodu Prahy (SOP) místně příslušnému sídlu provozovatele (to znamená, že pokud se zařízení pohybuje na území více krajů, podává se jedno souhrnné hlášení na sídlo). Za mobilní zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů je povinnost podávat roční hlášení každé ORP nebo SOP, na jejichž území byla činnost zařízení v ohlašovacím roce vykonávána. Do pole názvu provozovny se pak v ročním hlášení uvádí např. „Mobilní drtička odpadů“, do pole Ulice např. „Činnost mobilní drtičky odpadů na ORP (kód ORP)“ a do pole IČZÚJ (Identifikační číslo základní územní jednotky) pak ZÚJ ORP, na které se podává hlášení za činnost mobilního zařízení.
- V případě změny provozovatele (IČO) během roku se vztahuje povinnost podat roční hlášení na každého z provozovatelů zařízení, kterému v ohlašovacím roce vznikla ohlašovací povinnost. Pokud tedy bylo za ohlašovany rok v zařízení nakládáno s odpady, podávají za toto zařízení původní i nový provozovatel samostatně roční hlášení, přičemž každý provozovatel uvádí pouze odpady, se kterými v zařízení nakládal v době, kdy zařízení provozoval.
- Pokud oprávněná osoba provozuje další činnost, při níž dochází k produkci odpadů, je povinná zaslat samostatně roční hlášení za každou provozovnu nebo činnost (stavby, servisní činnost, úklid města apod.) na území ORP či SOP, kde došlo k produkci odpadu, a to bez ohledu na to, zda došlo k překročení hmotnostního limitu pro vznik ohlašovací povinnosti u původců odpadu. Provádí-li provozovatel mobilního zařízení například ještě stavební činnost, je ze zákona povinen

ohlašovat samostatně produkci a nakládání s odpady každé ORP nebo SOP místně příslušné prováděné stavební činnosti a odděleně podávat hlášení za mobilní zařízení.

- Dle § 18 zákona se na provozovatele zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů vztahují různé povinnosti, včetně povinnosti identifikace a evidence osob, od nichž jsou do zařízení přebírány nebo vykupovány vybrané odpady vyjmenované v § 8 odst. 2 vyhlášky. Na další vybrané odpady se dle § 8 odst. 5 vyhlášky vztahuje zákaz sběru nebo výkupu od fyzických osob. Jedná se zejména o umělecká díla nebo jejich části, pietní předměty, obecně prospěšná zařízení a jejich části apod.
- Povinnosti spojené s přepravou odpadů jsou uvedeny v § 24 a § 40 zákona. Jedná se zejména o technické a bezpečnostní vybavení a označení přepravních prostředků, způsob vedení a uchování dokladů o přepravě a další. V případě přepravy nebezpečných odpadů je dle § 40 stanovena povinnost ohlašovat každou přepravu prostřednictvím elektronického Systému evidence přepravy nebezpečných odpadů – SEPNO (<https://www.sepno.cz/>). Je-li nebezpečný odpad přepravován mobilním zařízením ke sběru odpadů, může být odesílatelem ohlašovacího listu pouze provozovatel tohoto zařízení.
- Některé další specifické způsoby evidence a vyplňování ročního hlášení byly popsány již v článku o stacionárních zařízeních (Odpadové fórum 4/2019) a jsou platné i pro zařízení mobilní (např. příjem odpadů od stavební firmy, identifikace zahraničního partnera nebo použití kódů nakládání pro úpravu odpadu).

Nejčastější chyby v evidenci za mobilní zařízení

- **Jednotky.** Množství odpadů se ve všech hlášeních podávaných podle zákona o odpadech uvádí v tunách.
- **Chybná evidence u mobilních zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů.** V mobilních zařízeních ke sběru nebo výkupu může docházet pouze k převzetí odpadu a jeho následnému předání další oprávněné osobě ke zpracování, využití nebo odstranění. Je chybné zařazovat do evidence za toto zařízení produkci odpadů vzniklých z údržby

města, za stavební nebo servisní činnosti aj., které provozovatel také provádí. Dle § 39 zákona a § 22 vyhlášky je povinností podávat roční hlášení zvlášť za jednotlivá zařízení (za IČZ) a zvlášť za jednotlivé činnosti (na území ORP či SOP) a provozovny (za IČP). V tomto typu zařízení je možné evidovat převážně pod kódy nakládání **B00, BN30, xN50, BN6, BN16, BN3, xN53, xN7, xN17**, u kódů nakládání C00, CN3, xN5, A00 nebo AN3 je tolerováno menší množství odpadů, které mohou vznikat např. při úklidu zařízení nebo které mohou být převáděny z minulého roku, kdy provozovatel zařízení na konci roku nestihl odpady předat další oprávněné osobě. Použití jiných kódů nakládání je v mobilním zařízení ke sběru a výkupu nepřipustné.

- **Chybný způsob ohlašování za mobilní zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů.** Jestliže byla činnost tohoto typu zařízení prováděna během ohlašovaného roku na území několika ORP či SOP, je povinností provozovatele zaslat samostatné roční hlášení každé ORP i SOP místně příslušné podle

místa nakládání s odpadem. Pouze provozovatelé mobilního zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů podávají jedno souhrnné hlášení na ORP či SOP místně příslušné svému sídlu.

- **Chybné použití kódu BN30.** Kód BN30 je vyčleněn pro evidenci vybraných výrobků v rámci zpětného odběru, první převzetí autovraku nebo vozidel z různých druhů dopravy a převzetí odpadů od fyzických osob – občanů mimo obecní systém sběru a nakládání s komunálními odpady. V ostatních případech se příjem odpadů od firem eviduje kódem B00, a nikoliv kódem BN30.
- **Chybné zařazování odpadů přijatých od nepodnikajících fyzických osob (občanů).** V § 4 vyhlášky č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů, je stanoven postup zařazování odpadů na základě odvětví, oboru nebo technologického procesu, ve kterém odpady vznikají. Činnost fyzických nepodnikajících osob nelze zařadit pod žádnou z těchto kategorií, a proto jsou odpady vznikající na území

obce činností občanů považovány za komunální odpady (skupina 20), popř. stavební odpady (skupina 17).

Závěr

Tímto článkem ukončujeme cyklus Evidence v kostce, který se věnoval vybraným tématům odpadové evidence a problémům, se kterými se původci a oprávněné osoby v praxi běžně setkávají. Naši snahou bylo vytvořit stručný a přehledný návod pro evidenci a ohlašování všech typů subjektů zapojených do odpadového hospodářství, od produkce odpadu až po jeho využití nebo konečné odstranění. V případě zájmu naleznete více informací na stránkách MŽP (https://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi) a CENIA (<https://www.cenia.cz/odpadove-a-obehove-hospodarstvi/>). V případě konkrétních dotazů je možné obrátit se na písemnou podporu EnviHELP (<https://helpdesk.cenia.cz/hdPublic/helpdesk/>). □

Poznámka: Všechny použité zdroje jsou v celém rozsahu citovány v textu článku.

Evidence a ohlašování odpadů u mobilních zařízení v praxi

| Petr Grusman, Inisoft Consulting, s.r.o.

Povinnost vést průběžnou evidenci odpadů a ohlašovat jejich produkci a nakládání má každý provozovatel mobilního zařízení určeného ke sběru, výkupu, využívání a odstraňování odpadů. Povinnost je stanovena zákonem o odpadech č. 185/2001 Sb. a upřesněna vyhláškou č. 383/2001 Sb. Ohlašovat musí provozovatel bez ohledu na množství odpadů, se kterým v kalendářním roce nakládá. Pouze nulová produkce, resp. nakládání se neohlašuje.

Provozovatel mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů podává každý rok jedno souhrnné hlášení o produkci a nakládání s odpady obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo správnímu obvodu

hl. m. Prahy podle adresy sídla, provozovatel mobilního zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů podává hlášení podle jednotlivých území obcí s rozšířenou působností a správních obvodů hl. m. Prahy, ve kterých s odpady nakládal.

Tyto základní povinnosti většina oprávněných osob již dobře zná. V některých situacích si provozovatel mobilního zařízení není tak úplně jist, zda postupuje v souladu s legislativou, proto si dovoluji uvést několik příkladů z praxe.